

Nr 237.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid kommunikationsverken m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

I propositionen nr 236 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 18 april 1947, gjort framställning angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid kommunikationsverken m. m.

Propositionen innefattar i huvudsak följande förslag.

I fråga om postverket föreslås beträffande *personalförteckningen* ökning av antalet byrådirektörer i A 28 från 4 till 5, minskning av antalet förste intendent i A 27 från 2 till 1, införande av 1 förste revisor i A 26, ökning av antalet intendent i A 24 från 2 till 3, ökning av antalet överkontrollörer i A 24 från 10 till 14, ökning av antalet förste kontrollörer i A 22 från 16 till 43, ökning av antalet postmästare av klass 2 i A 22 från 58 till 59, minskning av antalet aktuarier i A 21 från 3 till 2 samt ökning av antalet byråsekreterare i A 21 från 14 till 16.

I *tjänsteförteckningen* skulle införas förste revisor i A 26, förste postassistent i A 18 och förste postexpeditör i A 13, varjämte till förste postexpeditör i A 12 skulle fogas anteckning om att befattningen endast förekommer å övergångsstat.

Vad angår telegrafverket skulle beträffande *personalförteckningen* vidtagas följande ändringar, nämligen införande av 1 trafikdirektör och 1 verkstadsöveringenjör i C 6, uteslutning av 1 verkstadsöveringenjör i C 5, införande av 6 distriktsingenjörer och 5 trafikinspektörer i A 28, minskning av antalet överinspektörer i A 28 från 2 till 1, ökning av antalet förste byråingenjörer i A 27 från 11 till 14, införande av 1 förste radioingenjör i A 27, minskning av antalet byråingenjörer i A 26 från 25 till 24, uteslutning av 6 distriktsingenjörer i A 26, ökning av antalet förste byråsekreterare i A 26 från 5 till 7, ökning av antalet linjeingenjörer i A 26 från 22 till 28, minskning av antalet radioingenjörer i A 26 från 6 till 5, ökning av antalet sektioningenjörer i A 26 från 11 till 12, minskning av antalet trafikinspektörer i A 26 från 10 till 6, ökning av antalet förste byråsekreterare i A 24 från 15

till 16, minskning av antalet ingenjörer i A 24 från 9 till 8, ökning av antalet överkontrollörer i A 24 från 8 till 12, minskning av antalet aktuarier i A 21 från 3 till 2 och ökning av antalet byråsekreterare i A 21 från 9 till 10.

I *tjänsteförteckningen* skulle trafikdirektör och verkstadsöveringenjör införas i C 6, verkstadsöveringenjör uteslutas i C 5, distriktsingenjör och trafikinspektör införas i A 28, förste radioingenjör införas i A 27 och distriktsingenjör uteslutas i A 26.

Beträffande statens järnvägar skulle i avseende å *personalförteckningen* vidtagas följande ändringar, nämligen införande av 7 statsbanedirektörer i C 8, införande av 2 verkstadsöveringenjörer i C 5, utslutning av 7 byråchefer i A 30, ökning av antalet byrådirektörer i A 28 från 12 till 19, minskning av antalet förste byråingenjörer från 10 till 6, ökning av antalet förste maskiningenjörer från 18 till 19, ökning av antalet förste trafikinspektörer från 26 till 29, minskning av antalet förste verkstadsingenjörer från 4 till 2, minskning av antalet förste byråsekreterare i A 26 från 6 till 4, minskning av antalet maskiningenjörer i A 26 från 3 till 2, minskning av antalet trafikinspektörer i A 26 från 8 till 5, ökning av antalet förste byråsekreterare i A 24 från 13 till 14, ökning av antalet ingenjörer i A 24 från 19 till 22, ökning av antalet ingenjörer i A 22 från 59 till 62, ökning av antalet byråassistenter i A 21 från 37 till 39, ökning av antalet byråsekreterare i A 21 från 31 till 38 samt ökning av antalet expeditiönsföreståndare i A 21 från 24 till 26.

I *tjänsteförteckningen* skulle statsbanedirektör och verkstadsöveringenjör införas i C 8 respektive C 5, byråchef uteslutas i A 30 samt banförman införas i A 8 och uteslutas i A 7.

Vad slutligen angår statens vattenfallsverk föreslås beträffande *personalförteckningen* följande ändringar, nämligen införande av 2 överingenjörer i C 11, minskning av antalet överingenjörer i C 10 från 2 till 1, införande av 1 överingenjör i C 8, införande av 2 byrådirektörer i C 5, införande av 7 distriktsingenjörer i C 5, ökning av antalet byrådirektörer i A 28 från 2 till 6, utslutning av 7 distriktsingenjörer i A 27, minskning av antalet förste byråingenjörer i A 27 från 15 till 14, minskning av antalet förste driftsingenjörer i A 27 från 4 till 3, minskning av antalet byråingenjörer i A 26 från 10 till 9, ökning av antalet förste byråsekreterare i A 26 från 3 till 4, ökning av antalet ingenjörer i A 24 från 5 till 7, ökning av antalet kamrerare i A 24 från 1 till 2, ökning av antalet ingenjörer i A 22 från 4 till 12, minskning av antalet byråsekreterare i A 21 från 6 till 5 samt minskning av antalet kontrollörer i A 21 från 7 till 6. Vidare bör införas 1 byrådirektör i Eo 28 samt till personalförteckningen fogas anteckning om att 1 överingenjörsbefattning i C 10 och 1 förste byrådirektörsbefattning i A 30 skola hållas vakanta så länge 1 överingenjörsbefattning i C 11 och 1 överingenjörsbefattning i C 8 uppehållas.

I *tjänsteförteckningen* skulle överingenjör införas i C 11 och C 8, byrå-

direktör och distriktsingenjör i C 5 samt linjemästare i A 15. Dessutom skulle linjemästare uteslutas i A 14 och A 12.

I samband därmed har utskottet till behandling förehåft

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bergvall m. fl.* (I: 302) och den andra inom andra kammaren av herrar *Larsson* i Stockholm och *Kyling* (II: 445), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta inrättandet av vissa särskilt angivna tjänster i enlighet med av telegrafstyrelsen framfört förslag samt att i anslutning härtill besluta härav betingade ändringar av tjänsteförteckningen för telegrafverket;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Einar Eriksson* (I: 303) och den andra inom andra kammaren av herr *Lundberg* (II: 446), i vilka hemställts, att riksdagen måtte — i avvaktan på en eventuellt blivande omorganisation av statsbaneförvaltningen — avslå Kungl. Maj:ts förslag om uppflyttande av sju byråchefer i järnvägsstyrelsen från A 30 till statsbanedirektörer i C 8 ävensom förslaget om uppflyttande av fyra förste byråingenjörer och två förste byråsekreterare från A 27 till byrådirektör i A 28 samt inrättande av en byrådirektörsbefattning i A 28 inom samma styrelse;

dels ock två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Carl Sundberg* (I: 304) och den andra inom andra kammaren av herr *Johnsson* i Kastanjegården (II: 447), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att distriktschefs-befattningen vid statens järnvägar skall inplaceras i lönegrad C 10.

Beträffande de skäl motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden får utskottet hänvisa till motionerna I: 302, I: 303 och I: 304.

Kungl. Maj:ts förslag innebär att ett förhållandevis stort antal befattningar antingen nyinrättas eller uppflyttas i högre lönegrad. Förslaget bör ses mot bakgrunden av den avsevärda stegring av kommunikationsverkens rörelse, som ägt rum och som enligt vad nu kan bedömas får anses vara av bestående karaktär. Vid förslagets bedömande bör hänsyn även tagas till den konkurrens från det enskilda näringslivets sida, som inom vissa grenar av den verksamhet varom här är fråga gjort sig särskilt kännbar och som föranlett svårigheter både då det gällt att behålla arbetskraft och att sörja för rekryteringen. För egen del har utskottet i rådande situation ansett sig böra godtaga de skäl, som varit avgörande för Kungl. Maj:ts prövning av personalbehovet.

Till de avsnitt av Kungl. Maj:ts förslag, som beröras av de i ämnet väckta motionerna, återkommer utskottet i det följande. I övrigt föranleda de av Kungl. Maj:t ifrågasatta förändringarna icke annat uttalande från utskottets sida än att utskottet i likhet med departementschefen förutsätter, att spörsmålet om lönegradsplaceringen av befattningen såsom föreståndare för post-

Utskottet.

museet tages under omprövning vid inträffande vakans. Utskottet är vidare av den uppfattningen, att benämningen på den överingenjörsbefattning som beklädes av chefen för vattenfallsstyrelsens vattenbyggnadstekniska byrå bör i samband med uppflyttningen från C 10 till C 11 ändras till byggnadsöverdirektör.

I motionerna I: 302 och II: 445 ha upptagits av telegrafstyrelsen framförda men av departementschefen avstyrkta förslag om inrättande av ett antal ordinarie befattningar, samtliga utom en förste kontrollörsbefattning vid Malmö telegrafstation avsedda för ingenjörspersonal vid telegrafverket. Motionärerna ha särskilt understrukit angelägenheten av att den icke högskoleutbildade ingenjörspersonalen beredes förbättrade befordringsmöjligheter. Utskottet, som finner skäl tala för åtgärder i detta avseende, vill erinra att befordringsgången för teknisk personal inom civilförvaltningen är föremål för utredning av särskilda sakkunniga. I avvaktan på resultatet av denna utredning anser sig utskottet icke böra tillstyrka någon utökning av antalet av Kungl. Maj:t äskade ordinarie ingenjörsbefattningar. Utskottet anser sig ej heller böra tillstyrka den i förevarande motioner ifrågasatta förste kontrollörsbefattningen vid telegrafstationen i Malmö.

I motionerna I: 303 och II: 446 har yrkats avslag på Kungl. Maj:ts förslag om överförande av sju byråchefer i järnvägsstyrelsen från A 30 till statsbanedirektörer i C 8 samt inrättande av sju nya byrådirektörstjänster hos styrelsen.

Enligt vad utskottet erfarit har den i motionerna berörda utredningen rörande statens järnvägars organisation i dagarna beslutats. Vid sådant förhållande synes utskottet lämpligheten av att nu förändra löneställningen för nämnda byråchefer kunna ifrågasättas. Enligt utskottets mening bör resultatet av utredningen med därav följande eventuella återverkningar beträffande arten och omfattningen av byråchefernas arbetsuppgifter avvaktas, innan spørsmålet om deras lönegradsplacering upptages till slutligt avgörande. Däremot torde byrådirektörsbefattningarna icke intaga sådan ställning inom organisationen, att Kungl. Maj:ts förslag i denna del icke skulle redan nu kunna upptagas till bedömande. Då utskottet finner de skäl övertygande, som anförts till stöd för förslaget, anser sig utskottet icke böra biträda det i motionerna I: 303 och II: 446 i denna del framställda yrkandet. Utskottet förordar däremot den avvikelsen från Kungl. Maj:ts förslag, att den föreslagna överflyttningen av ifrågavarande sju byråchefer till C-planen icke nu kommer till stånd.

I motionerna I: 304 och II: 447 har föreslagits en uppflyttning av distriktschefsbefattningarna vid statens järnvägar från C 9 till C 10. Motionärerna erinra bland annat om att såväl järnvägsstyrelsen som allmänna lönenämnden förordat en dylik lönegradsuppflyttning. Departementschefen har å sin sida förklarat sig icke för närvarande vara beredd att tillstyrka de framställningar som gjorts i denna fråga. För egen del har utskottet icke funnit anledning intaga en från departementschefen avvikande ståndpunkt.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må

I. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag bemyndiga Kungl. Maj:t att i den av riksdagen godkända personalförteckningen för postverket vidtaga de ändringar, som av departementschefen förordats;

II. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 302 och II: 445

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den av riksdagen godkända personalförteckningen för telegrafverket vidtaga de ändringar, som av departementschefen förordats,

b) förklara, att befattningarna såsom trafikdirektör i C 6 och verkstadsöveringenjör i C 6 vid telegrafverket skola tillsättas medelst förordnande på viss tid;

III. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 303 och II: 446 samt med avslag å motionerna I: 304 och II: 447

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den av riksdagen godkända personalförteckningen för statens järnvägar vidtaga de ändringar, som av utskottet förordats,

b) förklara, att befattningen såsom verkstadsöveringenjör i C 5 vid statens järnvägar skall tillsättas medelst förordnande på viss tid;

IV. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den av riksdagen godkända personalförteckningen för statens vattenfallsverk vidtaga de ändringar, som av utskottet förordats,

b) förklara, att befattningarna såsom byggnadsöverdirektör i C 11, överingenjör i C 11 och C 8, byrådirektör i C 5 och distriktsingenjör i C 5 vid statens vattenfallsverk skola tillsättas medelst förordnande på viss tid;

V. medgiva, att i tjänsteförteckningen må vidtagas av utskottet i det föregående förordade ändringar;

VI. bemyndiga Kungl. Maj:t att utfärda de övergångsbestämmelser, som vid genomförandet av förberörda förslag må erfordras.

Stockholm den 19 juni 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Gränebo, Larsson, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Gustaf Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Albertsson, Näsström, Gustav Emil Andersson och Hesselbom; samt

från andra kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Malmborg i Skövde, Falla, Andersson i Malmö, Rubbestad, Mårtensson, Lindholm, Åkerström, Holmström, Petterson i Degerfors, Thapper och Johansson i Mysinge.

Reservation

av herr *Johan Bernhard Johansson*, fröken *Andersson*, herrar *Albertsson*, *Hesselbom*, *Malmborg* i Skövde, *Andersson* i Malmö, *Holmström* och *Åkerström*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag beträffande byråcheferna i järnvägsstyrelsen och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande å s. 4, som börjar med »Enligt vad» och slutar med »till stånd» bort hava följande lydelse:

»Såsom departementschefen framhållit äro ifrågavarande byråchefer att anse mera såsom chefer för verksavdelningar än byråchefer i vedertagen bemärkelse. Förslag om en mot arbetsuppgifternas art och omfattning svarande avvägning av deras löneställning ha tidigare framförts, men av olika anledningar har prövningen av dessa förslag uppskjutits. Då spørsmålet nu upptagits av Kungl. Maj:t, anser sig utskottet icke böra ifrågasätta ytterligare uppskov. Enligt direktiven för den i motionerna berörda, i dagarna beslutade utredningen rörande statens järnvägars organisation har utredningen icke att behandla frågan om byråchefernas löneställning. Härtill kommer att någon på löneställningen för byråcheferna inverkan minskning av arbetsuppgifterna icke kan väntas, huru den slutliga lösningen av organisationen av den centrala ledningen av statens järnvägar än må gestalta sig. Vidare må framhållas de av departementschefen berörda, även med tanke på en eventuell omorganisation påtagliga fördelarna av att de nuvarande fullmaktstjänsterna utbytas mot förordnandetjänster. Då utskottet alltså anser, att frågan om avvägningen av byråchefernas löneställning bör lösas oberoende av omorganisationsfrågan och då Kungl. Maj:ts av allmänna lönenämnden tillstyrkta förslag icke givit utskottet anledning till erinran, avstyrker utskottet det i motionerna I: 303 och II: 466 i denna del framställda yrkandet. Utskottet har ej heller ansett sig böra tillstyrka motionerna i vad de avse de föreslagna byrådirektörsbefattningarna.»;

dels ock att utskottets hemställen under III bort hava följande lydelse:

»III. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 303 och II: 446 samt I: 304 och II: 447

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i den av riksdagen godkända personalförteckningen för statens järnvägar vidtaga de ändringar, som av departementschefen förordats,

b) förklara, att befattningarna såsom statsbanedirektör i C 8 och verkstadsöveringenjör i C 5 vid statens järnvägar skola tillsättas medelst förordnande på viss tid.»

Iduns tryckeri, Esselte ab. Stockholm 1947
717110